MALTA

TRIBUNAL GĦALL-INVESTIGAZZJONI TA' INĠUSTIZZJI

ONOR. IMĦALLEF LINO FARRUGIA SACCO

Seduta ta' l-4 ta' Diċembru, 2003

Rikors Numru. 496/1997/1

Jesmond Deliari li b' digriet tat-8 ta' Marzu 1999 gie korrett ghal Jesmond Delia
vs
Il-Ministru tat-Turizmu u Chairman ghall-Air Malta Company Limited u Air Supplies and Catering Company Limited li giet kjamata fir-rikors b'digriet tat-8 ta' Marzu 1999

It-Tribunal,

RIKORS:
Ra r-rikors li bih ir-rikorrent wara li ppremetta illi bejn id-9 ta' Mejju 1987 u l-15 ta' Mejju 1995 u b'mod aktar preciz ghall-habta tal-1987/1988 ir-rikorrent sofra pregudizzju u ingustizzja konsistenti fil-fatt illi gie ingustament u ghall-ebda raguni valida fil-ligi dikjarat bhala haddiem irregolari.

Illi l-fatti tal-kaz, fis-semplicita` taghhom kienu s-segwenti:

Illi fis-sena 1987 ir-rikorrent kien impjegat tal-Air Malta u precizament mal-Kumpanija Sussidjarja tal-Air Malta l-Air Supplies fil-grad ta' Loader.

Illi l-ghada tal-elezzjoni tal-1987 ir-rikorrent kien gie nfurmat illi minhabba t-tahwid tal-elezzjoni ma kellux ghalfejn joqghod fuq il-post tax-xoghol u ghalhekk kien ahjar li jmur id-dar kif effettivament ghamel.

Illi l-ghada meta rega' rraporta ghax-xoghol kien gie ordnat mis-superjuri tieghu jmur jirraporta ghax-xoghol il-Country Hotel.

Illi fil-Country Hotel ir-rikorrent ghamel cirka sitt xhur ma jaghmel xejn f'liema perjodu huwa ipprotesta, flimkien ma' xi erbghin ohra li kienu ghaddejjin mill-istess trawma, ghall-liema protesti huwa ma ha l-ebda risposta ghajr ghal sensiela ohra ta' trasferimenti fid-diversi lukandi proprjeta` ta' jew amministrati mill-Air Malta jaghmel ix-xoghol ta' labourer.

Illi wara dan il-perjodu r-rikorrent kien gie trasferit ghal mal-AWTS bil-kundizzjoni illi jibqa' impjegat tad-DCA.

Illi appena sar dan l-ispustament gew impjegati cirka erbghin ruh ohra sabiex jaghmlu x-xoghol li kien jaghmel hu u dawk l-ohra li gew trasfriti mieghu (cirka 40 kollox).

Illi sussegwentement, fuq intervent tal-Ministru tal-Edukazzjoni ta' dak iz-zmien u bi ftehim mar-rappresentant tal-General Workers Union, ir-rikorrent gie trasferit ghal mad-Dipartiment tal-Edukazzjoni bil-kundizzjoni illi appena jkun hemm vakanza mal-Air Supplies jinghata l-ingagg u dan kif jigi ppruvat f'aktar dettal waqt it-trattazzjoni tar-rikors.

Illi dan il-ftehim gie miksur diversi drabi u dan peress illi tul dan iz-zmien kollu hemm grupp ta' ghaxar persuni li baqghu dejjem jissejhu sabiex jaghmlu dan ix-xoghol meta jkun hemm bzonn b'eskluzjoni tar-rikorrenti.

Illi in oltre dan l-agir ikkaguna dannu u pregudizzju lir-rikorrent u dan peress illi minhabba din l-ingustizzja huwa tilef, minbarra erba’ snin seniority u l-increments relattivi, kull opportunita` li japplika jew jinghata promozzjoni barra milli tilef is-shift allowance u ghadd ta’ beneficcji ohra.

Illi huwa kien bi hsiebu jgib biex isostni l-ilment tieghu lix-xhieda murija fl-elenku li jindika ghar-rigward ta’ kull xhud dawk il-fatti li r-rikorrent kien bi hsiebu jgib prova dwarhom bix-xhieda tieghu.

Ghaldaqstant ir-rikorrent, filwaqt li ghamel referenza ghall-fuq espost u rriserva illi jressaq dawk il-provi l-ohra kollha li jistghu jkunu necessarji u opportuni, talab lil dan it-Tribunal joghgbu jisma’ u jiddeciedi dwar dan l-ilment skond l-Att ta’ 1997 dwar it-Tribunal ghall-Investigazzjoni ta’ Ingustizzji u jinghata rimedju billi jigi moghti lura l-impjieg li huwa kellu u li ingustament gie michud minnu mal-Air Supplies flimkien mal-beneficcji kollha li seta’ tilef b’lura u kumpens ta’ hamest elef lira Maltija (Lm5000) sabiex jaghmlu tajjeb ghat-telf li sofra minhabba l-agir diskriminatorju fil-konfront tieghu.

Ra l-lista tax-xhieda tar-rikorrent.

ECCEZZJONIJIET:
Ra r-risposta tal-Ministru tat-Turizmu li eccepixxa:

Illi huwa m’huwiex il-legittimu kontradittur ghall-ilment fit-termini ta’ l-Artikolu 181B tal-Kap 12.

Ra l-lista tax-xhieda ta’ l-intimat.

Ra r-risposta tac-Chairman Air Malta Company Limited li eccepixxa:

Illi preliminarjament il-Ministru tat-Turizmu gie mharrek inutilment skond l-artikolu 181B tal-Kap 12 u ghalhekk ghandu jigi liberat mill-osservanza tal-gudizzju.

Illi r-rikorrent qatt ma kien impjegat ma' l-intimat Chairman, Air Malta Company Limited u ghalhekk it-talbiet tar-rikorrent fil-konfront tieghu ghandhom jigu michuda.

Illi inoltre u bla pregudizzju ghall-premess ir-rikorrent kien impjegat irregolarment mal-Air Supplies Company Limited, kumpanija separata u distinta minn dik ta' l-intimat.

Illi fi kwalunkwe kaz it-talbiet tar-rikorrenti ghandhom jigu michuda stante li l-agir tal-Air Supplies Company Limited li r-rikorrent jigi trasferit mal-Ministeru tal-Edukazzjoni kien fuq struzzjonijiet tal-Management and Personnel Office fl-Ufficcju tal-Prim Ministru skond ittra tat-30 ta' Novembru 1992 (Dok A).

Illi l-Management and Personnel Office kienu qed jagixxu skond ftehim li kien sar bejn il-Gvern u l-General Workers' Union li taghha r-rikorrent kien membru.

Illi r-rikorrent ai fini tal-Air Supplies Company Limited qatt ma kien kunsidrat bhala impjegat regolari tal-kumpanija.

Ra l-lista tax-xhieda u d-dokumenti prezentati mill-intimat.

Ra r-risposta tas-socjeta` Air Supplies and Catering Company Limited li eccepiet:

Illi fis-16 ta' Marzu, 1999, is-socjeta` intimata giet notifikata bir-Rikors numru 496/97 fl-ismijiet fuq premessi wara li giet imsejha fil-kawza bhala terza persuna ai termini ta' l-artikolu 961 tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili (Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta).

Illi s-socjeta` intimata ai termini ta' l-artikolu 962 ta' l-istess Kodici citat, qed tinqeda b'kull beneficcju illi l-Ligi taghti lill-intimati l-ohra fil-kawza odjerna, inkluz il-beneficcju li tipprezenta l-prezenti risposta.

Illi t-talbiet tar-rikorrent ghandhom jigu michuda minn dan l-Onorabbli Tribunal fil-fatt u fid-dritt bl-ispejjez u dan ghar-ragunijiet segwenti:

Illi preliminarjament ir-rikors odjern fl-ismijiet fuq premessi kif mizjuda b'digriet tad-9 ta' Marzu, 1999 u wara li s-socjeta` intimata giet imsejha fil-kawza bis-sahha ta' l-istess digriet, ma jistax jigi accettat taht l-Att ta' l-1997 dwar it-Tribunal ghall-Investigazzjoni ta' l-Ingustizzji (Att Nru. VIII ta' l-1997) stante li dan l-istess rikors sar wara li ghaddew sitt xhur mid-data tal-bidu fis-sehh ta' l-Att imsemmi u dan ai termini ta' l-artikolu 9 ta' l-istess Att.

Illi minghajr hsara ghall-ahhar premessa ta' qabel din, is-socjeta` intimata filwaqt li ghamlet referenza ghall-eccezzjonijiet moghtija mic-Chairman Air Malta Company Limited ghamlet taghha dawn l-istess eccezzjonijiet, safejn dawn huma applikabbli ghaliha, b'riserva ghal eccezzjonijiet ulterjuri.

Ra l-lista tax-xhieda tas-socjeta` intimata.

Ra l-atti kollha tal-kawza.

Sema' lix-xhieda bil-gurament.

Sema' l-abili difensuri.

Ikkunsidra

PROVI:
Gie prezentat affidavit tar-<u>rikorrent</u> li fih intqal li fl-1987 dahal fl-ingagg tal-Kumpanija Sussidjarja ta' l-Air Malta, l-Air Supplies fil-grad ta' Loader. Illi l-ghada ta' l-elezzjoni tal-1987 meta rrapporta ghax-xoghol gie infurmat illi minhabba t-tahwid ta' l-elezzjoni ma kellux ghalfejn joqghod fuq il-post tax-xoghol u ghalhekk mar id-dar. Semma li l-ghada meta rraporta ghax-xoghol gie ordnat mis-superjuri tieghu biex imur jirraporta ghax-xoghol fil-bini tal-Country Hotel. Qal li dam hemmhekk cirka sitt xhur ma jaghmel xejn. Zied li waqt dan kollu kien hemm cirka sitt xhur li fihom kien ordnat jaghmel xoghol ta' loader mal-Air Supplies fis-sezzjoni tad-Duty Free.

Qal li hu flimkien ma’ haddiema ohra ipprotestaw izda ma hadu l-ebda risposta ghajr ghal sensiela ohra ta’ trasferimenti fid-diversi Lukandi propjeta` ta’ jew amministrati mill-Air Malta jaghmlu xoghol ta’ Labourers. Kompla jghid li wara gie trasferit ghal ma’ l-AWTS bil-kundizzjoni li jibqa’ impjegat tad-DCA. Sostna li appena sar dak l-ispustament kienu gew impjegati cirka erbghin ruh ohra sabiex jaghmlu x-xoghol li kien jew kellu jaghmel hu. Sussegwentement, fuq l-intervent tal-Ministru ta’ l-Edukazzjoni u bi ftehim mar-rappresentant tal-GWU kien gie trasferit ghal mad-Dipartiment ta’ l-Edukazzjoni bil-kundizzjoni li appena jkun hemm vakanza ma’ l-Air supplies jinghata l-ingagg.

Ghall-habta tal-1991, 1992 kien dirett jaghmel xoghol ta’ Loader pero` dan l-ingagg dam biss cirka xaghar u nofs peress li regghu ittrasferewh ghal mad-Dipartiment tal-Edukazzjoni.

Xehed <u>Emanuel Spiteri</u> li semma li jumejn qabel l-elezzjoni ta’ l-1987 wara li kien jirregistra kienet baghtet ghalih l-Air Supplies u kienu impjegawh maghhom. Qal ukoll li kienu anke baghtuh jahdem il-Country Hotel bhala loader/labourer u xi hadd kien qallu li barra li jaghmel xoghol l-Air Supplies jista’ jaghtuh ordni biex jahdem ma’ l-Air Malta. Fi zmien minnhom kien gie dikjarat bhala haddiem irregolari u kien hemm xi diskussjonijiet bejn il-GWU u l-Gvern fuq dawn il-haddiema pero` hu fuq il-kaz tieghu ma kien jaf xejn.

Semma li diversi drabi kien gie mcaqlaq fis-sens li l-ewwel kien ma’ l-Air Supplies, wara ma’ l-Air Malta, wara spicca mal-Awziljari u wara spicca l-Education. Semma li diversi drabi kienu mweghdin illi jsiru tal-post mill-kbarat taghhom u qal li Tony Zarb kien qallu li malli jkun hemm vakanza ma’ l-Air Supplies jinghata l-ingagg. Semma li hu spicca bhala haddiem regolari mal-Gvern mill-1992 u llum il-gurnata jahem mad-Dipartiment ta’ l-Edukazzjoni. Esebixxa kopja ta’ ittra mibghuta mis-Sur Tony Zarb bhala Deputat Segretarju Generali lis-Sur Grech bhala Chairman tal-Air Malta fejn talab li kemm-il darba l-kumpanija Air Malta tkun sejra timpjega numru ta’

haddiema industrijali ghall-perjodu tas-sajf peress li l-union kellha ghal diversi snin l-arrangament li numru minn dawn il-haddiema ghandhom ikunu minn dawk il-haddiema ghal sena wara l-ohra u b' hekk jiehdu leave specjali mid-Dipartiment tal-Gvern li jahdmu mieghu. Hu ilmenta li kien hemm anke bazi politika dwar dan.

Xehed Anthony Spagnol li semma li l-kuntratt taghhom kien ma' l-Air Supplies izda huma kienu jaghmlu xoghol fil-lukandi tal-Air Malta u hu kkonferma li kien jaf bil-kundizzjoni li jista' jiccaqlaq minn post ghall-iehor. Gie esebit kopja tal-Agreement of Service ta' Spagnol li minnu jirrizulta li l-employer kien "Air Supplies and Catering Company Limited". Fl-1991 kien ircieva li sar haddiem regolari u kienu ttrasferewh ghall-Education Department fejn ghadu hemm sal-lum. Semma li ghamel zmien mal-Awziljari. Qal li ghalkemm il-GWU kienet qaltilhom li jekk ikun hemm vacanies mal-kumpanija kienu sejrin idahhlu lilhom, l-Air Supplies kienu dahhlu 24 tfajla biex jippakkjaw u jirrangaw xi kaxxi. Semma li dawk l-24 tfajla kienu dahlu maghhom u ma dehrlux li qatt tkeccew. Semma li ghalkemm kienu jahdmu ma' l-Awziljari l-paga xorta wahda kienet tohrog mill-Air Supplies. Sostna li xi erbghin ruh kienu dahlu wkoll mal-Air Malta mhux mal-Air Supplies.

Xehed Maurice Caruana li semma li hu kien wiehed minn dawk il-haddiema li kienu dahlu ma' l-Air Supplies fis-7 ta' Mejju 1987 bhala loader/labourer. Qal li mill-bidu kienu qalulhom li jekk l-Air Malta jkollha bzonnhom tkun tista' tehodhom. Semma li ftit wara kien sar ftehim bejn il-GWU u l-Gvern u huma kienu gew dikjarati bhala haddiema irregolari. Qal li hu ghamel xi sena jahdem mal-Country Hotel u fil-5 ta' Mejju 1988 rega' spicca jahdem ma' l-Air Supplies u fl-24 ta' Ottubru tas-sena ta' wara kien baghat ghalih is-Sur Mamo u nfurmah li kien spicca minn ma' l-Air Supplies u eventwalment spicca ma' l-Awziljari. Zied jghid li wara spicca ma' l-Education u in segwitu mad-Dipartiment tal-Kuntratti. Semma li sar haddiem regolari fl-1995 u llum il-gurnata ghadu jahdem fid-Dipartiment tal-Kuntratti.

Xehed Thomas Said li semma li kien dahal fl-1987 bhala loader/labourer ma' l-Air Supplies pero` kien gie mqabbad jaghmel xoghol ma' l-Air Malta bhal iwahhal u jaqla' l-bibien u waiter fil-lukandi ta' l-Air Malta. Semma li xi xahar wara li dahal jahdem, Lawrence Mizzi li kien jahdem ma' l-Air Malta kien baghat ghalih biex jara jekk hux dispost li jahdem bix-xift u hu kien accetta. Qal li certu zmien wara kien sar ftehim bejn il-GWU u l-Gvern u spiccaw dikjarati bhala haddiema irregolari.

Xehed Tony Zarb Segretarju Generali tal-General Workers' Union li semma li dawn il-haddiema kienu gew impjegati mal-Air Supplies li hija kumpanija sussidjarja tal-Air Malta li mill-ewwel gurnata tax-xoghol, il-maggoranza l-kbira taghhom kienu ntbaghatu jaghmlu xoghol ma' l-Air Malta u damu ghal bosta xhur jekk mhux snin ghaddejjin hekk. Dwar il-kwistjoni tal-haddiema irregolari qal li dak iz-zmien il-Gvern bhala shareholder ewlieni beda jghid li dawk kienu irregolari u kellhom jispiccaw mill-impjieg. Wara li saru diskussjonijiet bejn il-Gvern u l-union kien intlahaq ftehim li dawn il-haddiema hekk imsejha irregolari kellhom jintbaghatu jahdmu mal-Gvern bil-proviso li meta l-kumpanija tigi bzonn il-haddiema l-ewwel prijorita` tinghata lil dawn il-haddiema. Semma li ma tantx kien hemm options ghax jew jilhqu l-ftehim bil-mod kif intlahaq jew inkella kien hemm it-theddida li dawn il-haddiema jispiccaw mill-impjieg.

Semma li wara dak il-ftehim kien hemm uhud minnhom li kienu nisa li l-Air Supplies hadithom jahdmu maghha u kien hemm numru sostanzjali minnhom li baqghu jaghmlu xoghol mal-Air Malta ghal sena wara sena u mbaghad flok baqghu hemm fuq bazi permanenti kienu ntbaghatu mal-Gvern pero` l-Air Malta kienet tghajjat uhud minnhom ghall-perjodu tas-sajf. Qal li parti mill-ftehim kien car li jghid li meta l-kumpanija jkollha bzonn in-nies tghajjat lilhom bhala l-ewwel prijorita` u in fatti ghajtitilhom kemm-il darba. Semma li ghal xhur u snin numru sostanzjali minn dawk in-nies, il-maggoranza assoluta minnhom hadmu xoghol direttament ghall-Air Malta. Semma li dwar il-haddiema irregolari ma kien hemm ebda kundizzjoni li jekk ikun hemm vacancies bilfors il-kumpanija trid tiehu

minn dawk il-haddiema stess. Qal li din ma gietx inkluza fil-ftehim finali pero` diskussjonijiet fuqha kien hemm u possibilment anke xi korrispondenza.

Qal li r-rikorrenti kienu gew ingaggati mal-Air Supplies izda kien hemm ukoll proviso li huma jkollhom l-obbligu jekk mitluba biex jahdmu ma' l-Air Malta u tant kien hekk li xi whud minnhom intbaghatu mal-Air Malta u kien hemm uhud li ntbaghatu anke f'kumpaniji sussidjarji ohra bhal Hal-Ferh jew il-Holiday Inn. Semma li hu kellu l-impressjoni li kien sar kuntratt bil-miktub u r-rikorrenti kienu ffirmawh pero` ma kienx cert jekk hux mal-Air Malta jew mal-Air Supplies. Qal li meta kien hemm xi ilment ir-rapprezentazzjonijiet bhala union dejjem ghamluha mal-Air Malta.

Semma li l-GWU issalvagwardjat l-impjieg ta' dawk il-haddiema u dan minhabba li l-Gvern ried lil dawn jiddikjarahom redundant. Qal li l-iskop li dawn il-haddiema jibdew jissejhu casuals kien minhabba li dawn kellhom jaghmlu zmien ma jahdmux direttament ma' dik il-kumpanija li impjegathom. Zied jghid li bhala union hassew li kellhom jaccettaw li jkun hemm iz-zmien sakemm dawn il-kumpaniji jghajtu lil dawk il-haddiema maghhom biex ikomplu jahdmu mbaghad allura jigu fuq bazi regolari skond il-bzonnijiet ta' dawk l-azjendi partikolari. Semma li dak iz-zmien kien qam argument u l-Gvern beda jghid li dawk gew impjegati irregolari ghall-fatt li skond il-ligi l-korpi parastatali u dipartimenti tal-Gvern ma jistghux jimpjegaw nies minn barra imma ghandhom imorru ghand id-Direttur tax-Xoghol, Labour Office.

Xehed Joseph Abdilla Manager Human Resources mal-Air Supplies li semma li ilu tmien snin f'dik il-kariga minn Gunju 1993. Qal li hu xehed fuq il-kaz tar-rikorrent mill-files ghax ma jafx di xjenza propja ghax ma kienx hemmhekk. Semma li fis-7, 8 ta' Mejju 1987 kienu dahlu numru ta' nies mal-Air Supplies bhala Loaders, Cleaners u Labourers u qal li hafna minnhom spiccaw jahdmu fil-Country Hotel, mas-Civil Aviation u spiccaw ukoll mal-AWTS fl-1988. Qal li jaf bil-kumitat li kien sar bejn il-Gvern u l-union fl-1987

Semma li l-Gvern kellu xi 95% tal-ishma tal-Air Malta u l-Air Supplies kienet 100% owned mill-Air Malta. Qal il-procedura trid issir biex wiehed jidhol mal-Air Supplies fejn trid l-ewwel issir talba lill-ETC, wara jsiru l-interviews u meta ma jkunx hemm min joghgobhom jinfurmaw lill-ETC u jaghtuhom il-permess halli jmorru ghall-pubbliku pero` ma setax jghid jekk fl-1987 sarx dan jew le ghax ma kienx ghadu impjegat mal-Air Supplies. Qal li l-korrispondenza mal-ETC tal-1987 ma tezistix. Semma li fl-istess zmien li gew ingaggjati r-rikorrenti kien hemm nies li kienu jahdmu mal-Air Supplies bhala Loaders/Labourers u hu immagina li dawn kienu dahlu permezz tal-ETC u ghad hemm min ghadu jahdem ma’ l-Air Supplies.

Semma li c-cekkijiet tal-paga tar-rikorrent bejn l-1987 u l-1992 kienu johorgu mill-Air Supplies pero` kienu jinvojsjaw lill-Country Hotel, lis-Civil Aviation u l-AWTS u kienu jircievu r-refunds ta’ dak li kienu johorgu. Qal li mill-1987 ‘il quddiem kien hemm persuna wahda li giet impjegata direttament mal-Air Supplies bhala Loader/Cleaner u dan fl-1990 u in segwitu kien hemm tlieta li kienu gja jahdmu mal-Isterling li hija kumpanija ohra within the group u li kienu gja jaghmlu xi xoghol mal-Air Supplies u li gew trasferiti b’mod definit ghal mal-Air Supplies fl-1992. Qal li fiz-zmien meta dahlu r-rikorrenti l-Manager Human Resources kien George Holland. Eskluda li bhala Loaders/Cleaners dahlu nisa impjegati u cahad li dahlu xi 40 Loader/Cleaner mal-Air Supplies minn dak iz-zmien ‘l hawn. Qal li anqas biss qieghedin 40 illum.

Xehdet <u>Rita Taylor East</u> Manager Human Resources ma’ l-Air Malta li semmiet li r-rikorrent u ohrajn bhalu gew imhaddmin mal-Air Supplies qabel id-9 ta’ Mejju 1987 u qatt ma sar kuntratt mal-Air Malta. Qalet li f’Ottubru 1987 gew imdahhla fl-iskema tal-Awziljari u kienu irregolari ghax is-soltu meta jimpjegaw in-nies dawn jigu minghand l-ETC mentri dak iz-zmien kien il-Labour Office u dawn ma gewx impjegati b’ dan il-mod. Wara kien sar ftehim bejn il-GWU u l-Gvern li dawn il-haddiema jistghu jidhlu mal-Gvern u sakemm isir dan jibqghu jahdmu fl-azjendi li

jkunu. Qalet li dawk kienu jithallsu mill-Air Supplies u mbaghad l-AWTS kienet taghti l-flus lura lill-Air Supplies, jigifieri anqas dak iz-zmien ma tista’ tqishom impjegati tal-Air Supplies.

Semmiet li wara dak iz-zmien ma dahlux Loaders/Cleaners permanenti minn dawk in-nies li kien hemm imsemmija. Qalet li Loaders/Cleaners temporanji dahlu fil-perjodi tas-sajf u dan isir billi jmorru l-ETC, jaghtuhom il-listi tan-nies, jaghmlulhom l-interview u jekk isibuhom tajbin ghal dak ix-xoghol jimpjegawhom. Qalet li fl-2000 u fl-2001 kellhom nies jahdmu maghhom fis-sajf u li zammewhom permanenti pero` mhux ghax ghamlu distinzjoni. Semmiet li r-rikorrent fl-1988 u l-1989 ma giex impjegat u dan xehditu mir-records ghax hi ilha biss sentejn f’dik il-kariga.

Xehed Dione Giorgio Direttur Rizorsi fil-Management and Personnel Office fl-Ufficcju tal-Prim Ministru li semma li fil-lista li rcieva biex jaghmel il-verifiki dwar haddiema regolari u irregolari qal li s-Sur Joseph Borg u s-Sur Joseph Bonnici sabhom taht il-lista fejn turi nies li kienu Awziljari u mhux regolari. Qal li l-haddiema l-ohrajn kollha kienu fuq il-lista tal-irregolari, dejjem kif definit fit-termini tal-kuntratt li kien intlahaq bejn il-Gvern u l-unions.

Gie esebit kopja tal-ftehim milhuq bejn il-Gvern u l-GWU fid-9 ta’ Ottubru 1987 (fol 44 sa 46 tal-process)

KONKLUZJONIJIET:

Illi fl-20 ta’ Mejju 1999 ir-rikorrent ipprezenta nota ta’ cessjoni fil-konfront tal-Ministru tat-Turizmu.

Illi r-rikorrent jilmenta mill-fatt li dahal jahdem mal-Air Supplies bhala Loader u baqa’ ma nghatax impjieg regolari u gie trasferit diversi sezzjonijiet. Irrizulta li r-rikorrent kien dahal jahdem mal-Air Supplies f’ Mejju 1987 b’ mod irregolari.

Gie esebit dokument li minnu jirrizulta li kien ftehim milhuq bejn il-Gvern u l-General Workers’ Union fid-9 ta’ Ottubru,

1987. Dan il-ftehim jitkellem dwar haddiema regolari u irregolari. Ghar-rigward ta’ dawk il-haddiema li gew impjegati irregolarment dawn kellhom jigu stabbiliti kaz kaz min huma mal-Unions. Dawn il-haddiema kellhom:

- jitqiesu bhala “casuals” u jibqghu hekk kunsidrati sakemm jinghataw xoghol permanenti;
- sakemm jinghataw dan ix-xoghol ikunu flessibbli.
- ix-xoghol permanenti jinghata jew fis-settur li jaqa’ taht il-kontroll tal-Gvern jew fis-settur privat, skond kif jaghzel l-individwu;
- il-haddiema jikkonkorru ma’ min qieghed jirregistra.

Ikkunsidra li l-Artikolu 110 subartikolu (6) tal-Kostituzzjoni jghid li:

“Dhul f’ impiegi ma’ kull korp stabbilit bil-Kostituzzjoni jew b’ xi ligi jew taht xi ligi ohra, u ma’ kull socjeta` jew korp iehor li fih il-Gvern ta’ Malta, jew xi korp kif intqal qabel, ikollhom sehem bizzejjed biex jikkontrollaw jew li fuqu jkollhom kontroll effettiv, ghandu, kemm-il darba dak id-dhul ma jkunx sar wara ezami pubbliku li jkun gie avzat kif imiss, isir permezz tas-servizz ghall-impjegar kif provdut fis-subartikolu (2) ta’ dan l-artikolu.”

Ghalhekk id-dhul fl-impieg tar-rikorrent sar bi ksur manifest tal-artiklu 110 subartiklu (6) tal-Kostituzzjoni ta’ Malta. Ukoll suppost li l-impieg sar wara proceduri mal-Labour Office u wara l-ETC izda minn dan kollu fil-kaz tar-rikorrent ma sar xejn. Il-pozizzjoni tar-rikorrent xejn ma kienet sabiha u nies bhalu kienu f’ pozizzjoni kompletament fluwida.

It-Tribunal jixtieq jikkwota minn sentenza ohra moghtija minnu fit-22 ta’ Novembru 2001 fis-sentenza fl-ismijiet Francis Hili vs Chairman Bank of Valletta et fejn qal:

“Dwar diskriminazzjoni jinghad li hemm diskriminazzjoni meta persuni f'sitwazzjonijiet simili jigu trattati b'mod differenti minghajr ebda gustifikazzjoni ragjonevoli u oggettiva u fejn ma hemmx proporzjonalita' ragjonevoli bejn il-mezzi u l-ghan intenzjonat. Rikorrent irid jipprova li

f'sitwazzjonijiet analogi rcieva trattament differenti, aktar favorevoli. Ir-rikorrent irid jipprova li hu gie trattat b'mod ingust b'paragun ma' persuni ohra f'sitwazzjoni analoga. Jekk is-sitwazzjoni mhux analoga, ma hemmx l-obbligu ta' l-istat li jiggustifika t-trattament differenti – Ara sentenza tal-Qorti Kostituzzjonali deciza fil-31 ta' Mejju, 1999 fl-ismijiet Dr Victor Sultana vs Segretarju Permanenti fl-Ufficju tal-Prim Ministru. Ara wkoll "Law of the European Convention on Human Rights" - Harris Boyle and Warbrick pag 462 et, u "Law and Practice of the European Convention on Human Rights" - Gomien Harris, and Zwack pag 345 et]. Ara wkoll Vol LXXVII-I-127 u 136."

Illi r-rikorrent fil-kors tal-kawza ilmenta wkoll li kien hemm nies li dahlu jahdmu mal-Air Malta waqt li hu ghalkemm imwieghed ma dahalx izda rrizulta li dak li kien qieghed jirreferi ghalih ir-rikorrent fil-fatt kien procedura li meta jizdied ix-xoghol fix-xhur tas-sajf l-Air Malta (u mhux l-Air Supplies ma' liema socjeta` r-rikorrent kellu impjieg irregolari) kienet timpjega ghal zmien temporanju numru ta' haddiema bl-intendiment li dawn il-haddiema ma jitilqux il-post regolari tax-xoghol taghhom izda johorgu bil-leave u matul dan il-leave jaghmlu ix-xoghol imsemmi. It-Tribunal jirrileva li l-ewwelnett l-impjieg tar-rikorrent kien mal-Air Supplies u mhux mal-Air Malta u mkien taht l-Artikolu 6 tal-Kap 394 it-Tribunal ma ghandu kompetenza biex jezamina ilmenti fuq allowances, overtime jew oggetti ohra ta' natura li qieghed isemmi r-rikorrent. Ara f' dan is-sens ukoll il-kawza deciza mit-Tribunal fl-14 ta' Dicembru 1999 fl-ismijiet Agostino Ebejer vs Mediterranean Oilfield Services Company Limited.

Mix-xhieda tas-Segretarju Generali tal-General Workers' Union Tony Zarb jirrizulta li l- General Workers' Union kienet ghamlet l-ahjar taghha biex tissalvagwardja l-impieg tar-rikorrenti izda kienet rinfaccjata bil-problema tal-irregolarita` tal-impjieg tar-rikorrent u nies ohra bhalu. Dan gie konfermat anke minn Joseph Abdilla Manager Human Resources. Ukoll l-impieg tar-rikorrent kien mal-Air Supplies u mhux mal-Air Malta.

Illi ghalhekk il-pozizzjoni tar-rikorrent hija wahda ta’ bniedem li dahal f’ impjieg b’ mod irregolari u li ghalhekk dan ma kellux l-istess drittijiet ta’ haddiema regolari. Illi ghalhekk fil-kaz in ezami ma jirrizultax li fil-konfront tar-rikorrent dan garrab ingustizzja b’ konsegwenza ta’ xi distinzjoni, eskluzjoni jew preferenza indebita bi hsara ghalih kif indikat fil-Kap 394 tal-Ligijiet ta’ Malta. Ghal dawn il-motivi jilqa’ l-eccezzjoni tal-intimat.

Inoltre t-Tribunal b’ riferenza ghall-eccezzjoni moghtija mill-Air Supplies and Catering Company Limited u cioe` li l-kjamata in kawza saret minhabba li giet notifikata wara t-terminu preskritt mill-ligi (Art. 9 tal-Kap. 394) jaghmel referenza ghall-kawza deciza minnu fl-1 ta’ Novembru 2000 fl-ismijiet Victor Caruana vs Dipartiment tax-Xogholijiet et u ghall-istess ragunijiet hemmhekk indikati jqis li l-kjamata in kawza saret fuori termine u tillibera lis-socjeta` kjamata in kawza mill-osservanza tal-gudizzju. Dan qieghed jinghad f’ dan l-istadju minhabba li t-Tribunal hass id-dover li jaghti r-ragunijiet l-ohra fuq imsemmija bhal kif ghamel f’ kawzi ohra simili ghar-rikors odjern li fihom pero` ma nghatatx din l-eccezzjoni.

Minhabba n-natura tal-kaz spejjez bla taxxa.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------